Виходить у Львові що дня (крім неділь і гр. кат. сьвят) о 5-ій годині по полудни.

Редакция і Адміністрация: улиця Чарнецкого ч. 8.

Письма приймають ся лиш франковані.

Рукописи звертають ся лиш на окреме жаданє і за зложенем оплати почтовоі.

Рекламациі незапечатані вільні від оплати почтовоі.

НАРОДНА ЧАСОПИСЬ

Додаток до „Ґазети Львівскоі“.

Передплата у Львові в бюрі дневників Люд. Пльона і в ц. к. Старостнах на провинциі:
на цілий рік зр. 2·40
на пів року зр. 1·20
на чверть року „ —·60
місячно . . „ —·20
Поодиноке число 1 кр.

З почтовою пересилкою:
на цілий рік зр. 5·40
на пів року зр. 2·70
на чверть року зр. 1·35
місячно . . „ —·45
Поодиноке число 3 кр.

Про нужду серед нашого селяньства.

(Пише Андрій Кругляк, начальник громади у Фразі коло Рогатина.)

У нас богато пише ся про нужду серед нашого селяньства, але мабуть ніхто не може єі так добре осудити, ніхто виказати правдивих єі причин так добре, як сам селянин, котрий чей найліпше знає свого брата і его житє, бо преці сам жив і жиє з ним разом тим самим житєм та серед тих самих обставин. Ми дуже раді з того, що в сій справі забирають голос самі-ж таки сьвітлійші наші селяни і розясняють причини тоі нужди, бо аж тогди буде можна успішно против неі ділати, коли буде ся докладно знати правдиві єі причини. Ми одержали кілька таких дописий, з котрих першу, дуже поучаючу і написану з щирого серця в тій цїли, щоби подати бодай яку-таку раду братям селянам, ось тут поміщаємо:

„Читаючи у вашій часописи ріжного рода дописи, забрав ся і я написати дещо о нужді і біді нашого народу, як довідав ся, що з повіта бобрецкого, а именно із сіл: Кологури, Ходерхівці, Соколівка, Пятничани, Лзни та із многих инших еміґрують люди з цілими родинами до Бразиліі.

Єсть то смуток великий, так, що аж жаль чоловікови і не мило розмишляти над тим, що люди покидають свій родимий край і свою вітчину та еміґрують в так далекий край, в пустині. Но нігде правди діти, по наших селах єсть страшенна біда. Давнійше, то правда, люди пили і пропускали маєтки страшенно, але тепер того вже нема; можна то із того пізнати, що уже много коршем стоіть пусто, а много уже й розвалених. Нарід троха здержав ся від піяньства, а відтак і не ма за що пити.

Много причинила ся до тоі біди і нужди парцеляция ґрунту. Людий намножило ся, а землї не прирастає; ґрунти селяньскі суть дуже роздроблені, а тепер діє ся ще гірше, от н. пр.: Отець посідає один або два морґи поля, а на то має пятеро або шестеро дітий; не приспособить іх до нічого, до жадного ремісла, не дасть іх до жадноі науки, тримає при собі дома, хоч міг би дати іх в службу до доброго ґазди, де би дитина научила ся хоч доброі господарки, ощадности і такого иншого. Той отець того не робить, тримає всїх при купці, рад з того, що може посилати дитину з батіжком до двора, а она приносить єму 10 кр. — Но не довго носить та дитина по тих десять крайцарів вітцеви — доти, доки не научить ся папіроси курити; по тім підростає, вітця не слухає, робить ся звичайно по найбільшій части бурлаком і неробою. Умирає отець не зіставивши жадного завіщаня, а суд ділить тих два морґи поля на шість рівних частий, не питаючи на то, кому би належало ся більше, хоч може один син або донька працювали при вітци і матери аж до іх смерти. По смерти отця або матери сходять ся всї до купи, зачинають ділити ся по рівній части, так, що хиба кождому припаде поставити собі хатину на тім ґрунті. Такий халупник вишукає собі ще й таку саму супругу, бо гідна не піде за него а відтак робить ся жеброта.

Отож то першою причиною біди й нужди в нашім народі єсть головно свобода поділу ґрунту і брак всякого виховання дітий і брак просьвіти. У нас здалась би конче комасация ґрунтів, та щоби іх не вільно було ділити. Тогди старав би ся кождий отець посилати своі діти до школи, до ремісла, щоби ім дати спосіб иншим способом зарабляти на хліб, тогди не було би у нас таких бурлаків. Мені видить ся, що тогди такий отець не казав би так, як доси ще каже: „Е.... що то школа! Мій дїдо, мій тато і я не знаю читати і писати, то й моя дитина обійде ся без того; має ціп, то най ним пише“. — Тогди би він так не казав, бо знав би, що ґрунт не можна ділити, а коли сплодив діти, то треба конче постарати ся о то, щоби они могли і дальше жити якось на сьвіті. Тогди й біднійші або сироти могли би дістати добре утриманє, добру заплату, бо кождий більше маючий господар, що посилав би дітий до школи, потребував би слуги і добре би заплатив.

Школи суть нам дуже потрібні; то знає кождий з мудрійших людий дуже добре і наші посли в Раді державній та Соймі сильно і найбільше о то старають ся. Но що-ж з того, коли у нас школи по селах дуже поволи, дуже тупо розвивають ся. В нашім селі єсть н. пр. школа вже пятнайцять літ, т. є. від 1878 р., школа зорґанізована, але нема і не видко дуже хісна з неі; не маєте хлопця, щоби не кажу вже якесь письмо з Староства або Суду прочитав, але навіть ґазети розумно не прочитає. Єсть кілька старших, що ходили ще до дяко-учительскоі школи, то ті ліпше знають читати і прочитають що небудь розумно. Отже треба насамперед, щоби висші власти зволили ласкаво вглянути в тоє і дати більший погляд на сільскі школи, позаяк школа підготовляюча єсть дуже важна. Як же можна дати дитину до висшоі школи, коли она не скінчить на селі третоі кляси? А то дитини не учать читати, писати й рахувати, лиш якоіcь забавки: грабельки зробити, клїточку, борону, плужок і таке

---

3)

Души на відлеті.

З памятника молодого лікаря.

Новеля Мариана Ґавалєвича.

(Дальше).

Я все ще єсьм під вражінем вчерашного дня і розмови з Ґердою.

Переходячи нині улицею, приглядав ся я людям і робив ріжні чудацкі рефлексиі, мабуть не дуже пригожі для доктора.

Звідки нараз взяли ся мені такі караванярскі думки в голові?... бо чи то розумно, щоби мені ні з того ні з сего приходили такі думки до голови:

— Цілий сьвіт складає ся з самих делїнквентів, котрі згори мають підписані засуди на смерть.

А се-ж не є ніяка незвичайна вченість, ані велика фільозофія, ані ґеніяльне відкритє, бо чей же кождий чоловік знає, що вмирати треба і що то такий закон природи, від котрого ніхто а ніхто не викупить ся за ніякі гроші — та чому-ж то від вчера здає ся мені нове і чому я так уперто думаю о тім, як коли-б я Америку відкрив?...

Дивлю ся на людий, як караваняр; слово даю, аж мені соромно за се.

Що гляну на кого, то зараз собі пригадую слова Ґерди:

— Вам молодим здає ся, що житє вічне і длятого не питаєте нїколи, коли оно скінчить ся....

Гарненько дякую!... коли-б ми безнастанно, в кождій хвили мали о се питати ся, гарно ми виглядали би.

Що-ж се, житя має бути entreprise des pompes funèbres [1]), чи що такого?...

Бодай того старого дивака!... що він мені наробив своєю розмовою!

Тепер я, коли гляну на найсьвіжійше і найздоровійше личко, хоч би дитини, зараз оно у моіх думках здає ся блїде, запале, з замкненими очима, з сею байдужною мертвотою в чертах, в котрих немов читаю се страшне слово: Finis....

Може длятого і той бідний Юзьо Шляркевич видав ся мені нині якийсь ще мізернійший, як вчера.

Хоч і не гірше єму, але якось й не лучше.

Дивив ся на мене через цілий час так якось, як би хотів о щось спитати ся, або з чимсь дуже смутним мені звірити ся нишком від матери.

Щоби его розвеселити, я зараз на вході поздоровив его:

— Ну, як ся маєш, зуху?...

[1]) Похоронне підприємство.

Очи зробили ся єму такі як таляри, дивив ся на мене через хвилину і як би дивував ся, що усьміхаю ся до него та називаю его зухом. Потім отворив своі усточка, спалені горячкою і шепнув сумно:

— Не знаю.

В ночи мав горячку, але по баньках зробило ся єму ніби то легше, тілько було ще ослаблене, бідне і блїде, як той оплаток, в котрім єму мати давала при мені порошки.

— Коле ще тебе в боці? — спитав я его, але він не хотів очевидно при матери відповісти, аж коли відвернула ся, махнув мені головою, що коле его. Однак в погляді вичитав я покірну просьбу, щоби я мамі не сказав про се нічого.

Показав своіми худими пальчиками незначно, в котрім місци, як би лякав ся, щоби мати случайно не замітила сего.

Ій здає ся, що єму лучше і то значно від вчерашного дня.

Якось привикла вже до мене троха, бо мені сама, не питана, почала оповідати про свого Юзя, що має его тілько одного, що хлопець учив ся і скінчив минувшого року чотири ґімназияльні кляси, що хотять посилати его до консерваториі, бо до музики рвав ся змалку.

— Панове кажуть, що має талант — говорила несьміло — і мені так само здає ся. Ще нут не знав, а вже все грав зі слуху. Щоби его пан консиляр бачили, як він на тих своіх скрипочках пічне грати, то аж цілий зміняє ся

инше. Ну, правда, що й то добре; але першим єсть, щоби дитина уміла насамперед читати і писати, бо там грабельки, борону, плужок научить ся она робити, як вийде зі школи, у нас вже мало єсть таких, що навіть граблїв не уміли би зробити; такий хлопець научить ся того вже й від свого тата дома.

Но не буду дальше розводити ся о школї, лиш ще раз вам кажу, братя, що науки і просьвіти нам конче потреба. Будьмо вдячні тим, котрі з цїлого серця старають ся вивести нас з тої темноти, але й самі стараймо ся та не засипляймо; засягаймо тих порад і тих наук, які нам подають мудрійші від нас люди, бо без науки і просьвіти будемо мусїли і дальше двигати тую нужду і біду.

(Конець буде.)

Перегляд полїтичний.

В Палатї послів вела ся вчера дальше дебата над реформою податковою. При §. 2 ставив пос. Чеч поправку, щоби господарства рільничі і лїсові, огородництво, ловецтво і рибацтво не були обовязані платити податку зарібкового. За то же ловецтво і рибацтво на чужім ґрунтї, огородовництво артистичне і торговельне мають бути обовязані до оплачуваня податку зарібкового. Коли комісар правительственний згодив ся на ту поправку, ухвалила палата §. 2 з поправкою Чеча.

Підкомітет для реформи виборчої відбув вчера засїданє, на котрім були також президент міністрів кн. Віндішґрец, та міністри Пленер і Бакегем.

На основі розпорядженя цїсарского з дня 14 с. м. заведено в армії степень інспекторів армії. Суть то орґани найвисшого заряду армії і стоять під безпосередною властию Є. Вел. Цїсаря; їх відношенє до міністра війни означене окремою інструкциєю. Ґенеральним інспектором армії іменований ґен. Аппель, а інспекторами іменовані ґен. Шенфельд і головний командант корпуса у Львові ґен. Віндішґрец. Головним командантом у Львові іменований ґен. Шуленбурґ.

З Парижа доносять до Pol. Corr., що король Милян відведе свого сина вертаючого з Біярріц аж до Бїлграду. В маю має приїхати до сербскої столицї королева Наталїя і пробуде там два місяцї. Правительство сербске робить всякі приготовленя, щоби під конець цьвітня скликати скупштину, котра заняла би ся головно переведенєм угоди з заграничними банками в справі уніфікациї довгів сербских.

З Софії доносять, що кн. Фердинанд не приняв на авдієнциї Цанкова, котрий вибрав ся до Петербурга, щоби там вести дальшу акцию помиреня Росиї з Болгариєю. — Стамболов обговорює в ґазетї „Свобода“ справу македоньску і виступає рішучо против теперішної аґітациї македоньскої, котра виглядає спасения лиш від Росиї. Стамболов єсть того переконаня, що Болгария повинна удержувати з Туреччиною як найлїпші відношеня.

Новинки.

Львів дня 16 марця 1895.

— **Поминальне богослуженє** за упокій душі бл. п. Найдост. Архікнязя Альбрехта відбуло ся дня 14 с. м. в Воли жовтанецкій повіта жовківского заходами місцевого учителя Володислава Левіцкого і начальника громади Яцка Парамуда. На богослуженю були: зверхність громадска, члени ради громадскої, братства церковні, члени завязуючої ся читальнї, молодїж шкільна і майже вся громада.

— **Читальнї „Просьвіти“.** В Ключеві великім повіта коломийского отворено 17 лютого читальню „Просьвіти“. До читальнї вписало ся 60 членів. Господарі платять річно по 50 кр., а нарібки і ґаздині по 25 кр. До видїлу вибрані: о. А. Слюсарчук на голову, Іван Маковійчук на заступника, а Павло Шкутяк на секретаря. — Міщаньска читальня „Просьвіти“ в Хирові розвиває ся дуже гарно. Має вже понад 170 членів. Займає три обширні комнати, а ще їй за тїсно, особливо в сьвята і недїлї. Заходами оо. Юрия Гладиловича і о. Пастернака та проф. Прийми заложено в Хирові і товариство кредитове „Власна поміч“, щоби і материяльно піднести міщаньство.

— **Нова опера руска.** Композитор о. М. Копко працює тепер над одноактовою оперою під заголовком „Дарина“, до котрої лібрето написав артист руско-народного театру п. Лев Лопатиньский, взявши темат з житя нашого підгірского люду. Перші чотирі сцени композитор вже викінчив, проче начеркненє. Композитор наміряє по-при гармонїзацию на цїлу орхестру зладити осібну гармонїзацию в рамах скромного секстету, як то нинї представляє ся наша театральна оркестра. Важне се тим, що твори ширшої гармонїзациї, як н. пр. Лисенкові опери, перепадають на нашій сценї за-для недостаточної гармонїзациї — і сю хибу має ся в сїм випадку оминути.

— **В Микулинцях** дня 17 марця відбудуть ся загальні збори членів „Товариства помочи для убогої молодїжи шкільної“ в сали шкільній зі звичайною програмою. *Лехман*, голова. *А. Рибачек*, секретар.

— **Весна.** До містечка Ожидова прилетїли сими днями два бузьки, але свої гнїзда застали ще засипані снїгом. Люди втїшили ся дуже тими заповідниками весни, але і боять ся, чи они не втечуть перед морозами знов у теплїйші краї.

— **Льви, гієни і медведі в Раві рускій.** Щоби хто припадково не злякав ся, кажемо наперед, що ті пасажири були замкнені в клїтцї. Властитель менажериї Клюцкий перевозив своїх диких звірів з Жовкви до Рави рускої. На стациї зелїзничій були ті звірі замкнені у вагонї. В однім передїлї клїтки сидїли собі три львиці, а в другім, відділенім тілько звичайними дошками, жили в комірнім чотири гієни і трьох медведів. В иншій клїтці спочивали два королї звірів, льви. Та маленька, але дібрана компанїя доїхала до Рави рускої в згоді і щасливо. Ту ждали звірі на свого пана, котрий мав приїхати саньми. Нараз замітив один робітник, що звірі бють ся між собою, бо ревуть, як наняті. Сейчас отворили віз і що побачили? Зголоднїлі львиці виломили деревляну стїну і дістали ся поміж медведів і гієни. Ту без великих церемоний з'їли одного медведя, з котрого лишили тілько шкіру і одну лабу, другому медведеви відгризли лабу і задушили одну гієну. Небавом приїхав п. Клюцкий і, розуміє ся, не дуже був рад з того, що его любимцї мали такий добрий апетит. Звірі ще жерли ся. Щоби їх утихомирити, Клюцкий увійшов до клїтки. Львів і гієни успокоїв, але нашого доморослого „вуйка“ з відгриженою лабою не міг улагодити. Медвідь, видко з болю, вкусив Клюцкого в плече. Все те повстало з того, що звірі не мали що їсти.

— **Львівскі новини.** В тім самім домі, де з руки убийника померла пок. Касцишкевичева, вчера в ночи в домі сторожа від чаду згинуло знов двоє людий, а іменно сам 24 лїтний сторож Іван Бас і его жінка Анна, з котрою оженив ся тому дві недїлї; а комірники Мендик, брат Басової, і его суджена Євка Ґрен також загоріли,

---

в очах, цїлком инша дитина з него робить ся. То, прошу пана консиляря, буде так грати годину, дві три і навіть відозвати ся тодї не можна, бо як би зовсїм оглух. Вже я не знаю, що в тім хлопци є до музики, але его нїчо не бавить і не занимає, тілько то гранє. Дитиною ледви відріс від землї, а вже наймилїйшою забавкою було в нього, взяти собі два патички, один під бороду, другий в руку, і нїби то смичком махати та сьпівати собі при тім несотворені річи.

Розговорившись, оповідала менї, що батько мав також великий талант, але до фортепяну; також грав, тілько зі слуху, не з нут, бо був темний і вчив ся в інститутї.

— Помер — шепнула, обтираючи крадькома сльози.

— Давно?...

— О, ще Юзьо був маленький. Ходив грати до танцю по домах в карнавалї, а так, то де лучило ся, часом в реставрациї, часом в городци якімсь на Острові; щоби жити і заробити на наше удержанє. Коли-б жив, було би нам инакше!...

Не хотїла говорити, що таке житє без мужа і батька для дитини мусїло бути для неї тяжке.

Я обіцяв їй, що буде мати лїки по зниженій цїнї, бо певно не має звідки брати на се.

Я заложив би ся, що мусїла заставити вінчальний перстень, котрий вчера мала на пальци, а нинї вже его не мала.

Хоч я не беру нїчого, але видатки суть: фельчер і аптикар, і житє в двійку.

Не мав я відваги питати ся, чи має гроші на лїки, але завтра спитаю ся. А може, найлучше буде, не питати ся зовсїм а підложити їй тихцем кілька рублїв; по що має соромити ся і дякувати?...

Хоч то лиш убога швачка, але менї здає ся, що має богато амбіциї.

Давала менї пізнати, що не була сотворена до такої долї; згадувала щось там про якийсь фільварок, про батька, котрий мав аренду, про сестру, котра вийшла добре замуж; але говорила тілько півсловечками, бо видко не має ще відваги втягати мене чужого в свої задушевні тайни.

Треба їй перед кимсь вижалувати ся, то зараз пізнати, а видко, що певно нікого не має.

Мусїла пійти замуж троха пізно, бо нинї має звиш сорок лїт і така якась зівяла, загукана, знївечена працею і злиднями, що аж прикро на ню дивити ся.

А того хлопця свого мусить любить, і він єї!...

Часом пригадує менї зовсїм мою матїр, в тих сердешних шепотах і поглядах на свого Юзя.

Коли вже мав я відходити, хлопець здержав мене за руку і немов благав, так промовив, коротко віддихаючи:

— Прошу пана, будьте такі добрі і скажіть мамі, що я буду зовсїм здоров, щоби не гризла ся і не плакала по кутках!... Я-ж то чую, хоч мама вдає, що тілько ніс собі обтирає. Менї вже нинї....

Не міг докінчати, бо закашляв ся і личко ему в болю скривилось, але пробував то зараз покрити таким якимсь бідним, блїдим, вимушеним усьміхом, щоби єї не налякати.

— То нїчо, мамо; як вас люблю, то тілько слина.... забігла менї в горло і вже.... о!... зовсїм мене нїгде а нїгде не вкололо, скажіть самі, пане доктор! — звернув ся до мене і я мусїв неправду сказати разом з ним, а она повірила, хоч мала очи налякані і знов повні сліз.

— Нї, Юзю, нї, то катар, дитинко — вимавляла ся перед ним, бо не хотїла признати ся, що їй безнастанно збирає ся на плач — пан доктор також запише менї що; побачиш, зараз менї завтра буде лучше, так як тобі.

Одно перед другим удає, бідне!...

В сам вечір хиба піду ще раз его побачити; що менї то шкодить?... Часу маю аж за богато, а пациєнтів лише трьох, то чому ж не маю відвиджувати їх три рази денно?....

Герда задержав мене з годину в себе; каже, що ему по моїх порошках зробило ся лучше, але тим не дурить ся.

Все говорить про пакованє в дорогу.

Якийсь був більше різкий та розмовний, як вчера. Питав ся мене про мої відносини, коли я скінчив медицину, що думаю дальше робити з собою, чому матери не спроваджую до себе?...

Дивний чоловік!... вибирає ся на другий сьвіт, а журить ся всїм, що дїє ся, про себе ж не хоче й говорити.

— Що там я! — перебив менї, коли я запропонував ему, чи не схотїв би скликати нараду лїкарів — я вже старий, не маю по що довше жити, анї для кого. Сам єсьм, як верба в поли.... спорохнїла верба до того. І не намавляй мене, щоби я у Господа Бога випрошував ся від смерти. Одна Банасьова пійде за домовиною і буде баба плакати, я знаю — більше

але їх відратували. Басиха запалила в печи і за скоро заткала на своє нещастє.

— Пригоди на провинциї. В Чернявції в Ярославщині згорів шпихлїр на фільварку, арендованім Репером. Шкода 1800 зр. була обезпечена.— В копальни нафти п. Щепаньскої в Ріпнім в долиньскім повіті згорів будинок, вартости до 600 зр. — В Яснищах у Брідщині повісив ся війт Іван Українець, бо спроневірив гроші громадскі тай не мав звідки віддати. — У Верхраті в равскім повіті Катерина Шупер викинула свою дитинку, котра тільки прийшла на сьвіт, на подвірє і там єї свині погризли. Каже, що дитина була нежива.

— В бориславских копальнях, тім правдивім цминтарі робітників, були знов два нещасні випадки. Пише нам з Борислава тамошній чоловік: В ночи з 3. на 4. марця сего року в закопі ч. 32, працював 40-лїтний, жонатий жид Яков Рот. Робітник Микола Кученда виправляв відра з покладом земним на верх. Нараз одно таке повне ведро впало з гори на голову Рота і вбило єго на місци. Підозрівають, що тому був винен Кученда і єго увязнили. — Дня 3 марця в вечір робітник Ілько Попик з Лукавиці спустив ся в закоп разом з кількома иншими робітниками. При витяганю відер схопила єго линва за ногу і витягла на кільканайцять метрів в гору. Коли то замітив робітник Абус Оренштайн, зараз дав знати дзвінком на гору, щоби відро спустили в спід. Аж в тій самій хвили Попик упав з гори в закіп, тяжко покалїчив ся, зломив собі ногу і кілька ребер. Тяжка доля такого робітника бориславского.

— Дещо з Африки. Звістний слїдитель Африки і професор ґеоґрафії в прагскім університетї, др. Оскар Ленц, виголосив в лїтературнім товаристві у Відни відчит, котрого темою було: „Гроші у народів африканьских“. Змаганя кольонізацийні европейских держав в Африці прибирають з кождим днем щораз більші розміри; европейска культура а з нею і европейский гріш випирають тамошні краєві гроші, так що небавом і слїду з них не стане. Щоби виробити собі понятє о розмірах кольонізациї, подав др. Ленц такі дати: Простір країв, які Німеччина набула в послїдних десятьох лїтах яко кольонії або зависимі краї, обчисляють на близько 5 і пів міліона квадр. кільометрів, отже майже десять разів більший як цїла німецка держава; простір держави Конґо більший звиш 70 разів від королївства Бельґії; т. зв. еритрейска кольонїя Італії майже так велика як саме королївство. Відтак подав проф. Ленц образ всіх тих річий, що служили в старині і ще тепер служать у африканьских народів за грошеву міру. Першою і найважнїйшою мірою вартости був і ще тепер є в многих околицях невільник, відтак худоба, шкіра звірів, як: тхора, нижмака, бобра; дальше мушлї, шкаралупа слимаків, сіль, а також одїж і бавовняні матерії над озером Чад в Борну. Металеві гроші вимагають вже гірництва і вказують тим самим на висшу культуру. В часї своїх подорожий в Тімбукту, над середним Ніґром і над Чадским озером уживав проф. Ленц звичайного там гроша „каврі“ т. є. шкаралупи з малих слимаків. Нераз купував предмети, за котрі мусїв платити 20 і 30.000 тих слимаків, тогдї звичайно велїв сї гроші перечислювати своїм арабским слугам. Між тим металеві гроші йдуть щораз дальше в глубину Африки і з Відня мусять що року висилати до тих країв богато старих талярів Марії Тереси. Однако сей гріш має тепер велику конкуренцию в инших грошах: француских, іспаньских, німецких і англїйских і з кождим роком тратить на попитї.

Господарство, промисл і торговля.

По чім пізнати пташачі яйця, чи з них будуть самцї чи самички? Звістно загально, що із підложених під курку, гуску або качку яєць виклюють ся в значній части самчики. Сільска господиня має з тим нераз клопіт, бо більше самчиків годї держати в господарстві а відтак і мясо з них не єсть так делїкатне і смачне, як з самиць; задля того то й каплунять когутиків, щоби мясо їх було смачнїйше. Коли-б можна вже по покладках пізнати, чи з них виклюють ся самчики, чи самицї, то можна би виховувати собі такий розплодок, якого кому потреба. Один Француз слїдив вже за тим від довшого часу і переконав ся, що ті покладки, з котрих виклюють ся самчики, мають на тоншім кінци карби і зморщки, підчас коли покладки, з котрих виклюють ся самички, бувають на обох кінцях однаково гладкі. Чи так єсть дїстно, чи нї, не уміємо сказати; але наші господинї сїльскі будуть тепер при підсипуваню квочок мати нагоду переконати ся, чи так дїйстно єсть; нехайже карбованими на тоншім кінци підсипають одну квочку, а другу зовсїм гладкими на обох кінцях.

Вода до вибираня плям. В кварті теплої води розпускає ся 5 дека білого мила і 3 дека соди, а коли та мішанина вистигне, додає ся 6 дека жовчи з вола. Все то треба добре вимішати, а коли мішанина зовсїм вистигне, додає ся до неї ще кілька капель цитринового або лавендового олійця, переціджує ся через тонке полотно і зливає ся до фляшки. Коли має ся вибирати пляму, то бере ся трошки тої мішанини і розтирає ся єї мягкою щіткою по плямі, але зараз по тім вимиває ся то місце добре теплою водою. Кожда пляма щезне зараз, лиш треба добре зважати на то, щоби згадана мішанина не оставала ся анї хвильки на матерії.

Плідна корова. В місцевости Васбух в Шлесвіку породила сими днями корова у тамошного війта Бавмана троє телят. Та сама корова мала минувшого року двоє телят, а в 1893 р. троє, отже до трох лїт осьмеро телят! Всї телята суть правильно збудовані і жиють. — Так доносить ґазета господарска „Landwirt. Presse“.

— З ц. к. Дирекциї руху у Львові. Продовжене реґуляміновых термінів перевозу. На підставі розпорядженя ц. к. Міністерства торговлї з дня 11. лютого 1895 ч. 6467 дочисляти сь буде, почавши від 15 марця 1895 до реґуляміновых термінів достави, установлених в арт. 14 межинародної умови о руху товаровім на зелїзницях, продовжене тих термінів о 48 годин для переходу посилок товарових (з виїмкою посилок поспішних і посилок живих звірят) входячих через стациї Броди, Підволочиска і Новоселицю з Росиї до Австриї а наданих на підставі безпосередних (межинародних) листів перевозових.

Телеґрами.

Відень 16 марця. На вчерашних загальних зборах долїшно-австрийского товариства промислового заявив президент Чедік, що він уповажнений подати до відомости, що правительство признає конечність, щоби й дальше були банкноти відповідаючі теперішним пятиринськовим банкнотам. Правительство увзглядинить ту потребу при дальшій акциї управильненя валюти.

Берлин 16 марця. Nordd. Allg. Ztg. заявляє, що вість якоїсь міляньскої ґазети, о розмові німецкого цісаря при нагоді єго гостини у Відни в справі союза в цїли загального розброєня, єсть простою неправдою.

Петербург 16 марця. Японьско-хіньскі переговори в справі заключеня мира будуть вести ся в порті Сімоносекі на острові Ніппон. Хіньский посол Лі-Гунґ-Чанґ єсть вже в дорозї до сего місця. Перед підписанем договору повновластниками не настане анї роз'єм анї не будуть застановлені дальші кроки воєнні.

Букарешт 16 марця. Межи Румунїєю а Болгарією прийшло до заключеня митової угоди аж до кінця 1897 р. на основі найбільшого увзглядненя. Угода обнимає оплати комунальні, акцизу торгову і взаїмне увільненє підданих від оплат почтових.

нїхто. Дістане за то ті всї, старі меблї і постелю, тільки з книжками не знаю, що зробити. Доктор, ти маєш бібліотеку?...

— Маю головно медичні твори.

— Я маю і медичні; колись тим всїм я занимав ся. Чого то чоловік через той мозок, як через претак, не пересїяв!... і що з того?...

Покивав головою і зітхнув.

— Наймудрійша книжка то само житє — шепнув — тільки треба вміти в нїй читати, бо писана ґієроґліфами.

Розмавляв зі мною нинї вже так, як би ми знали ся від року.

Я згадав щось про Шляркевичеву і єї хорого Юзя, бо мене питав ся, чи маю богато пацієнтів. Слухав з такою цікавостию, як би то обходило єго більше від власної недуги, і менї здавало ся, що єму сей понурий вигляд лиця розплився в якусь тїнь смутку і співчутя.

Нема у нього анї слїду того самолюбства і байдужности на чужі терпіня, що мають люди тяжко недужі, заняті думкою тільки про себе.

— От, бачиш — каже — такого бідака ратуй зі всіх сил і не дай єго забрати; то твій обовязок і заслуга!... Буде тебе мати благословити....

Банасьова принесла єму молока на снїданє; не хотїв пити, хоч я намавляв.

— Чим же будете дихати? — замітила Банасьова, стоячи над ним та з жалїстю спозираючи на него через кілька хвиль. — І то, прошу пана консиляра, все так було, навіть за здорових часів. Щоби то пан вийшов коли, побачив людий, сьвіт, наликав ся троха воздуха, та де там!... Все йно в хатї, в задусї, замкнений. Вікна не отворили ми за цїле лїто анї разу, тільки що той отвір для продуву. Що правда, то правда, з подвіря в лїтї тільки фетор іде, бо то також мешканє таке, що Господи помилуй, та всеж....

Порушив ся нерадо і остро зганьбив єї, що мішає ся не в свої річи.

Пішла в алькир дуже ображена та лиш воркотїла:

— О я знаю, за твоє добро колька тобі в ребро!... то так все буває....

Попсувала єму гумор відразу; стратив навіть охоту до розмови і не задержував мене довше.

Я сказав єму, що кождої хвилї єсьм на єго послуги, коли би мене потребував; навіть не подякував менї за се, так як би я єму накидав ся.

Посоловів і зпід лоба спозирав на зелену занавіску, поза котрою чути було, як Банасьова полокала і перемивала судину з вчерашного дня.

Я відійшов, майже не пращаючись.

До Левоньских нинї не заглядав; ждав, поки самі мене покличуть, коли буду потрібний. Не хочу їм накидати ся, щоби не думали собі, що я такий лакомий на трирублївки.

. . . .

(Дальше буде).

Рух поїздів зелїзничих

важний від 1 мая 1894, після львівск. год

Відходять до

	Поспішний		Особовий			
Кракова	3·00	10·[illegible]	[illegible]·26	11·11	7·31	–
Підволочиск	6·44	[illegible]·20	10·16	11·11		–
Підвол. Підзам.	6·58	[illegible]	10·40	11·3		–
Черновець	[illegible]		10·51	3·3[illegible]	11·06	–
Стрия			10·[illegible]	7·21	[illegible]·41	7·4
Белзця			[illegible]·56	7·21		–

Числа підчеркнені, означають пор[illegible] нічну від 6 год. вечером до 5 год. 59 мін. ран[illegible]

За редакцию відповідає Адам Кроховецкий

Ц. к. уприв. рафінерия спіритусу, фабрика руму, лікерів і оцту

Юлія Міколяша Наслідників

Яков Шпрехер і Спілка

поручає найлучші розоліси, лікери, славні горівки польскі, старку старку, руми краєві і заграничні, коняк, сливовицю і т. д.

Одинока фабрика в краю, що виробляє спіритус без запаху і **алькоголь абсолютний** 100/100 до цілий лічничих. 1

Склади для міста Львова:

ул. Коперніка ч. 9., в торговли Вп. Е. Рідля площа Марияцка і в головнім складі вод мінеральних улиця Кароля Людвика ч. 29.

Новість! **Новість!**

Турецкий Бальзам до заросту бороди

дає в **незвичайно скорим** успіхом

великі вуси

отсю славу кождого молодця. Посилка і за послїплятою. — **Пушка зр. 1·80.**

Набути можна в аптиці під короною **І. Піпеса Львів** пл. Бернардиньска. 12

Лише 2 зр. 20 кр.

Коштує від нинї почавши прегарна сукня дамска (около 6 метрів материї вовняної або кашміру), в найгарніїші десенї, в паски, цьвіти або крапочки в кождім кольорі незвичайно дешево.

Лише 1·50 зр. коштує купон на комплєтні споднї мужескі, з дуже доброї, тревалої, модної берненьскої материї шевіоту, або імітациї камґарну.

Лише 1·90 зр. коштує доскональо ідучий алярмовий будильник американьского системи, в добрій нїклевій коперті з приємно звенячим апаратом до буджена.

Лише 2 зр. коштує 2 штук великих простирал, знаменитої і сильної як шкіра якости 2 м. довгі, 145 см. широкі — і дійстно нечувано низька ціна!

Лише 1·65 кр. коштує дера (коц) на конї 1·90/139 см. груба, сильна, майже не до знищеня, темно-сіра в кольоровими бордюрами.

Лише 2 зр коштують 3 сорочки дамскі з доброго, сильного полотна, достаточно великі добре роблені.

Позаяк запас не є дуже великий, прошу кождого, щоб з замовленєм поспішив ся. Посилка за послїплатою або уплатою з гори, а замовленя адресувати треба до **Waaren-Kommissions-Kanzlei, Wien I. Fleischmarkt /NC. APFEL.** 25

Дуже много гроший

заощадить кождий, хто замовить убранє у фірми низше згаданої. Дістав-ем порученє, велику скількість знаменитих готових мужеских убрань з причини спізненого сезону **скоро і дешево** випродати. Єсьм проте в станї кожде таке убранє мужеске

Лише за 5·50 кр.

спродати, причім ледви ціна роботи є покрита. Ті убраня суть виконані з доброї, тревалої і модної материї в ріжних кольорах і десенях. Фасони нові і відповідно до кождої постати добре вроблєні і все два рази більше коштували. За міру подати треба обвід грудий і довготу в кроцї. Посилка за послїплатою. Адрес:

Продаж комісова **APFEL**. Wien I. Fleischmarkt /NC. 24

Бюро дневників і оголошень

Л. ПЛЬОНА

у Львові

улиця Кароля Людвика ч. 9.

приймає

абонамент на всі дневники по цїнах оригінальних.

ДЛЯ РУСКИХ ГОСПОДИНЬ

вийшли з друку

Приписи Печеня Тїст сьвяточних

містять

Науку печеня **Баб,** щоби красно виросли і не западали ся:

Баби парені, подільскі, ліктові, україньскі і т. п. Знамениті **Колачі і Булки**

Найріжнороднїйші **Пляцки, Мазурки** як: мігдаловий з консервою цитриновою, бакалїєвий, макаранїковий, чеколядовий і т. п.

Знамениті **Торти,** як: помадковий, сметанковий, **оріховий, зовсім в инший спосіб роблений як по цукорнях і перевисшаючий всі дотеперішні добротою.**

Всякі Люкри до убираня тїст.

Тїсточка десерові — Знамениті приписи на найріжнороднїйші Перники і т. п.

Ціна 70 кр.

По присланю перекавом почтовим **76 кр.** висилає franco. Друкарня нар. **В. Манецкого,** Львів, ул. Коперніка ч. 7. 26

Всі прибори

для аматорів і фахових фотографів

именно:

папір альбуміновий, целюидиновий, течі, шкла, хемікалія найдешевше купити можна впрост у заступників фабрик найбільших

ГАМЕЛЬ І ФАЙҐЕЛЬ

Львів, ул. Коперніка 21.

ВІДЕНЬСКА ФАБРИКА АМАЛІЇ

поручає

найновійше патентоване начинє кухонне з вні ґальванїчно нікльоване, у внутрі повлечене чистою і дуже тревалою емалїєю.

До набутя у Івана Шумана у Львові

площа Бернардиньска і у всіх більших торговлях зеліза.

Поручає ся 9

торговлю вин **ЛЮДВИКА ШТАДТМІЛЛЬЕРА у Львові.**

З друкарнї В. Лозиньского під зарядом В. І. Вебера.